ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין ג.

מסורת הש"ס

ו) [לקמן פט:].

תורה אור השלם

1. וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעַר אֶל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ וְסָקְלוּהָ אַנְשֵׁי עִירָהּ בָּאֲבָנִים וָמֵתָה כִּי עָשְׂתָה נְבָלָה בְיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ: דברים כב כא
2. וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי תָחֵל לִזְנוֹת אֶת אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: ויקרא כא ט

קסברי רבנן. דתמני': **נשואה.** בת כהן יצאה מכלל נשואה בת ישראל מתנן לשריפה אבל ארוסה דגרסי בת ישראל נבעלה בקילה לא יצאה בת כהן מכלל ארוסה בת ישראל: **ומדאפקיה רחמנא לארוסה.** בת כהן מכלל נשואה בת כהן משריפה לסקילה ש"מ סקילה חמורה דעל כרחיך ארוסה חמורה מנשואה שמחללת ומזנה בית אביה והכתוב המעיר עליה דהא נשואה בת ישראל בתנק שהיא קלה מכולן וארוסה בסקילה. לפוס ריהטא דסוגיא הכי מיפרשא כדפרישית ומיהו כי דייקת נה שפיר לא אשכחת קרא לרבנן מנא להו דנשואה יצאה ולא ארוסה אלא משום דאית להו סקילה חמורה הוא דקאמרי על כרחיך לא יצאה ארוסה בת כהן מכלל ארוסה בת ישראל מסקילה לשריפה להקל ויש להקשות היכי יצפינן מהכא דסקילה חמורה הא מיהי לא קמה להו לרבנן אלא משום דקסברי סקילה חמורה הלכך על כרחיך האי מדאפקיה רחמנא לארוסה בת כהן בסקילה דנקט הכא לאו טעמא למילתייהו היא אלא יתובי מילתא בעלמא ועיקר טעמייהו מדיתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבי' הוא דקשיא לך אדרבה שריפה חמורה שכן ניתנה לבת כהן ומאי חומרא שכן מחללת את אביה אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונן אבד נאמר [1]אביה בסקילה ונאמר [2]אביה בשריפה מה אביה האמור בסקילה סקילה חמורה מסייף אף אביה האמור בשריפה שריפה חמורה מסייף שריפה חמורה מחנק שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש כבודן לכבוד המקום מדאפקיה רחמנא לנשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל מחנק לשריפה ש"מ שריפה חמורה מסקילה שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש כבודן לכבוד המקום מדאפקיה רחמנא לארוסה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל מחנק לשריפה ש"מ שריפה חמורה מסקילה שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש כבודו לכבוד המקום. נאמר כאן (שמות כ) כבד את אביך ונאמר להלן (משלי ג) כבד את ה' מהונך: על כרחיך ארוסה חמורה מנשואה שרעה לשמים ולבריות ולעגמה שפוגמת כבודה ומשפחתה ואיכא קלון טפי מנשואה שכבר נפגמה ומדאפקה רחמנא

קסברי רבנן [א]נשואה יוצאה לשריפה ולא ארוסה ומדאפקה רחמנא לארוסה בסקילה ש"מ סקילה חמורה סקילה חמורה מסייף שכן ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא כדאמרן אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונן אבד אמרת איזה כח מרובה כח המדיח או כח הנידח הוי אומר כח המדיח ותניא [ב]מדיחי עיר הנדחת בסקילה סקילה חמורה מחנק שכן ניתן למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש כבודן לכבוד המקום מדאפקיה רחמנא לארוסה בת ישראל מכלל נשואה בת ישראל מחנק לסקילה ש"מ סקילה חמורה [ג]שריפה חמורה מסייף שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא שכן מחללת את אביה אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונן אבד נאמר [ד]אביה בסקילה ונאמר [ה]אביה בשריפה מה אביה האמור בסקילה סקילה חמורה מסייף אף אביה האמור בשריפה שריפה חמורה מסייף שריפה חמורה מחנק שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש כבודן לכבוד המקום מדאפקיה רחמנא לנשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל מחנק לשריפה ש"מ שריפה חמורה [ד]סקילה חמורה מחנק שכן ניתן למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש כבודו לכבוד המקום. פושטו ידו בעיקר עדיף: רבי שמעון אומר כו': שריפה חמורה מסקילה שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא שכן מחללת את אביה אדרבה סקילה חמורה שכן ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא שכן פושטו ידו בעיקר רבי שמעון לטעמיה דאמר אחת ארוסה ואחת נשואה יצאה לשרפה ומדאפקיה רחמנא לארוסה בת כהן מכלל ארוסה בת ישראל מסקילה לשריפה ש"מ שריפה חמורה שריפה חמורה מחנק שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומר' שכן הוקש כבודם לכבוד המקו' מדאפקיה רחמנא לנשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל מחנק לשריפה ש"מ שריפה חמורה שריפה חמורה מסייף שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונם אבד אמרת וכי איזה כח מרובה כח המדיח או כח הנידח הוי

קסברי רבנן נשואה יצאה כו'. פ"ה דעיקר טעמא דאפ"ה פושטו ידו בעיקר עדיף וכן משמע בפ' הנשרפין (לקמן דף עט:) דתנן אמרו לו אילו לא היתה סקילה חמורה לא ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים וא"ת סייף יוכיח שניתן לאנשי עיר הנדחת שפושטין ידיהם בעיקר ואפ"ה שריפה חמורה ממנו כדמוכח בשמעתא וי"ל דסייף יש לו חומרא אחריתי עמו שממונו אבד ושקולין שניהם בסקילה ואע"ג דאמרינן בסמוך אדרבה סייף חמור מסקילה שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונו אבד דמשמע שזה גורם לו שהוא חמור כיון שיש בו חומרא זו הסם הייתי טעמא דאמרי לא ידעינן דסייף קל ואית לן למימר מסברא דכיון דיש בו חומרא זו דממונו אבד מיתתו נמי חמורה אבל כיון דידעינן דסייף קל איכא למימר שזה גורם לו שניתן לפושטו יד בעיקר משום חומרא דאיכא בהדיה דממונו אבד:

סקילה חמורה מחנק. ה"ה דהמ"ל מק"ו משריפה אי מסייף דחמורין מחנק וסקילה חמורה מהן דכה"ג קאמר לקמן לר"ש: **אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו.** ותימה סקילה נמי ניתנה למקלל אביו ואמו דהוקש כבודן לכבוד המקום ועוד וכי מפני שהוקש יהא חמור מכבוד המקום עצמו ועוד דבכילד הרגל (כ"ק דף כה.) אמר ק"ו לשמינה י"ד יום וי"ל דלא קאמר שיהא חמור מסקילה אלא כלומר חמור בסקילה שכן הוקש: **נאמר אביה בסקילה כו'.** תימה אע"ג דמסברא סייף חמור אמינא ג"ש ומפיק ליה ואם כן לעיל נמי דמסברא סקילה חמורה משריפה כדפ"ה דפושטו ידו בעיקר עדיף אמאי לא אמי גזירה שוה ומפקא מסברא וגימא אחת ארוסה ואחת נשואה יצאה לשריפה דמה אביה האמור בסקילה בארוסה אף אביה האמור בשריפה בארוסה:

מה

עין משפט נר מצוה

יב א מי' פט"ו מהלכות סנהדרין הלכה יא סמג עשין קד:
יג ב מי' שם הלכה י ופ"ד מהלכות עכו"ם הלכה ל ופ"ה הל"ב סמג שם ולאוין כו:
יד ג ד מי' פי"ד מהלכות סנהדרין הלכה ד:

רבינו חננאל

משריפה סקילה חמורה מסייף מדאשכחן בעיר הנדחת הנדחין בסייף והמדיחין בסקילה ש"מ דסקילה חמורה מסייף סקילה חמורה מחנק מדאפקה רחמנא לארוס' בת ישראל מכלל נשואה בת ישראל להחמיר עליה ואפקה מחנק לסקילה. ש"מ סקילה חמורה מחנק. שרפה חמורה מסייף שיצאה להחמיר על בת כהן. ג) וכשם שניתנה לבת כהן ואפילו זינתה מאביה ד) נמר אביה אביה מסקילה מה בת ישראל שזינתה ארוסה בסקילה וכתיב בה אל פתח בית אביה ובבת כהן כתיב את אביה היא מחללת מה אביה שבסקילה סקילה חמורה מסייף אף אביה שבשרפה שרפה חמורה מסייף. שרפה חמורה מחנק שכן נתנה לבת כהן החמורה כדאמרן מדאפיק רחמנא נשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל להחמיר עליה ואפקה מסקילה לשרפה ש"מ שרפה חמורה מסקילה ר"ש לטעמיה דאמר ארוסה בת כהן בשרפה. שרפה חמורה מחנק מדאפיק רחמנא לנשואה בת כהן. מחנק לשרפה. ש"מ שרפה חמורה מחנק כולה שמעתא בענין הזה ופשוטה

ו) לפניו בגמ' ליתא זה ואילו דרכיו היה נוכח ומאי מיתמה שכן ניתנה לבת כהן ואפילו זנתה מאביה. ול"ע:
ב) נראה דחסר כאן ול"ל מדרבה סייף חמור וכו' גמר אמיה אביה וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com